

Beleidsplan Sint-Jan

Een thuis voor eenieder

Kerk-zijn in 2030

Missie & Visie:

Hartelijk, gastvrij en open getuigen van de Blijde Boodschap, waarbij wij een thuis zijn voor velen en een brug slaan naar de samenleving

Voorwoord

Een thuis voor eenieder

Kerk-zijn in 2030

Deze opdracht staat uitgewerkt in het beleidsplan dat in het voorjaar van 2021 door het kerkbestuur van de parochie Sint-Jan is vastgesteld. Het is een uitwerking van het visiedocument 'Op weg naar 2030' dat ik bij mijn aantreden als plebaan heb opgesteld.

De missie van waaruit wij werken luidt: *hartelijk, gastvrij en open getuigen van de Blijde Boodschap, waarbij wij een thuis zijn voor velen en een brug slaan naar de samenleving.* Uit deze missie volgt een zogenaamd tweesporenbeleid:

1. We zijn Kerk in de zin van een geloofsgemeenschap. We zijn een parochie waar dagelijks de Eucharistie wordt gevierd. Wekelijks luiden de klokken over de stad bij gelegenheid van een doop, een huwelijk of bij het afscheid van een overledene.

De Sint-Jan als kathedraal is de moederkerk van het bisdom van 's-Hertogenbosch. Alle hoogtepunten en bijzondere momenten in het leven van de diocesane Kerk vinden hier plaats. De meest in het oog springende plechtigheden zijn:

- de jaarlijkse Christmamis op de vooravond van Witte Donderdag; en
- de priester- en diakenwijdingen.

De Sint-Jan is het kloppend hart van het bisdom.

De Sint-Jan is ook een van de belangrijkste Mariabedevaarskerken van Nederland. Jaarlijks bezoeken tienduizenden mensen de kapel van de Zoete Lieve Vrouw van Den Bosch. De meimaand en alle Mariafeesten worden er met luister gevierd.

2. De Sint-Jan is al vele eeuwen een vast ankerpunt van onze stad 's-Hertogenbosch. In 2020 koos de Bossche bevolking de Sint-Jan als icoon van de stad. De middeleeuwse kathedraal en de stad 's-Hertogenbosch zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Deze innige band komt symbolisch tot uitdrukking in het gebouw zelf:

- de toren is eigendom van de gemeente;
- de kerk zelf behoort toe aan de parochie.

Maar er is door de eeuwen heen natuurlijk vooral een innige relatie tussen beide ontstaan. In dit beleidsplan spreken we over de Sint-Jan als 'huiskamer' van Den Bosch.

Het monument Sint-Jan trekt vele bezoekers uit binnen- en buitenland. De Sint-Jan geldt als het hoogtepunt van de Brabantse gotiek. De schoonheid van dit Godshuis, de vensters, de schilderijen en de vele beelden roepen ontroering op.

Een veelheid van functies komt samen in de Sint-Jan: parochianen, pelgrims, toeristen, Godzoekers en toevallige passanten lopen binnen. Het beleidsplan wil meer ruimte bieden voor het gebruik van de Sint-Jan zolang dit niet strijdig is met het gebruik als kerk

Zeven inhoudelijke dragers, die alle zijn ontleend aan de Heilige Schrift, zijn het fundament van dit beleidsplan. Op basis van dit plan werken wij de komende jaren voor iedereen die bij de Sint-Jan is betrokken of de Sint-Jan bezoekt. Zo willen wij Kerk-zijn op weg naar 2030. In 2030 is het tweeduizend jaar geleden dat Jezus zijn zending begon. Nu zijn wij de dragers van zijn Blijde Boodschap. De prachtige, monumentale Sint-Jan is daarbij ons geestelijke thuis en kan 'via de weg van haar schoonheid' ook anderen inspireren.

Vincent Blom
Plebaan van de Sint-Jan

7 juli 2021, feestdag van de Zoete Lieve Vrouw

Hoofdstuk 1

Kathedraal Sint-Jan

De Sint-Jan is *op de eerste plaats* **kerk**: parochiekerk, bisschopskerk, diocesane Moederkerk, bedevaartkerk en centrum voor liturgie en kerkmuziek.

Vanuit deze hoofdfunctie staan wij voor:

1. een zelfbewuste, gelovige gemeenschap rond de Hoeksteen Jezus Christus;
2. een levendig centrum van geloof;
3. kwalitatief goed verzorgde liturgie;
4. eigentijdse catechese en permanente vorming;
5. een diaconie voor onze naasten dichtbij en ver weg.

Daarnaast is de Sint-Jan **nationaal monument**, cultuurhistorisch erfgoed, huiskamer van Den Bosch, toeristische trekpleister. Dit nevengebruik vindt altijd plaats in het licht van het hoofdgebruik als kerk. Met dit nevengebruik geven wij invulling aan twee andere doelstellingen:

6. een thuis voor iedereen: hartelijk, gastvrij en open;
7. een brug slaan naar de samenleving.

Beide functies vragen om:

- a. een sterke **parochiegemeenschap**;
- b. een inlevend **bestuur** en een transparante **structuur**;
- c. **een heldere communicatie**.

Een sterke parochiegemeenschap keert zich niet naar binnen

Maar slaat een brug naar de samenleving en is zich ervan bewust dat zij regelmatig gasten van buiten in haar midden ontvangt. Deze parochiegemeenschap en vooral de vele vrijwilligers en groepen die hierbinnen actief zijn, moeten zich gedragen, gewaardeerd en gezien voelen door het bestuur en de pastores. Hun inbreng in het beleid en de dagelijkse gang van zaken in en om de Sint Jan is van onschatbare waarde voor het slagen van onze ambitie en missie. Alle functionarissen en vrijwilligers delen dezelfde missie en dragen deze als echte ambassadeurs uit.

Het bestuur toont leiderschap en weet wat er binnen en buiten de parochie speelt

Dat is nodig omdat de kathedraal vele functies heeft. Rondom deze verschillende functies zijn ook veel groepen actief. Dit varieert van Broederschappen, Schola Cantorum, Stichting Nationaal Monument, met eigen besturen, websites enz. tot commissies van beheer en onderhoud en Vrijwilligersgroepen. Elke groep streeft naar het algemene en hoge doel: het verder dragen van de Sint-Jan naar de volgende generaties. Dat vraagt om een structuur waarin dit algemene en hoge doel het uitgangspunt is. De eigenheid en identiteit van diverse organisaties blijft behouden. Belangrijk daarbij is dat deze niet strijdig is met het algemene en hoge doel.

Communicatie moet helder zijn

We informeren onze vertrouwde parochianen, maar ook nieuwe parochianen, pelgrims en regelmatige bezoekers op een goede manier. We laten ze kennis maken met onze gemeenschap. En we verbinden hen duurzaam aan onze gemeenschap.

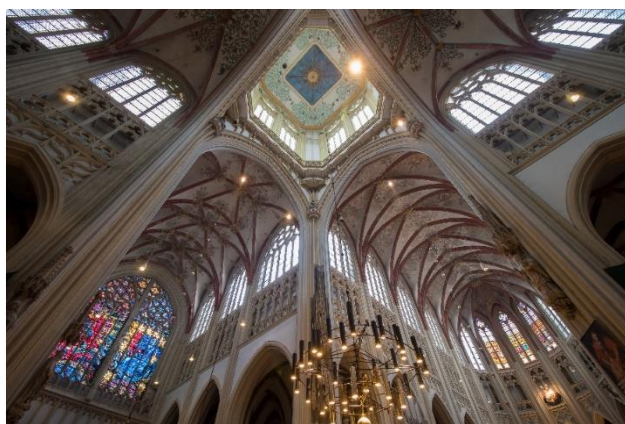
Ook zoeken en onderhouden we contact met diverse geledingen – waaronder ook niet-gelovigen en niet-praktiserenden – binnen de samenleving door ons zelf bekend te maken, onze boodschap uit te dragen en ons “actief” te laten zien. Daarnaast moeten we “passief” kenbaar en vindbaar zijn. Dit alles vraagt van de leden van het kerkbestuur, de plebaan alsook van de parochianen in de geloofsgemeenschap dat zij allen handelen vanuit de kernwaarden, gedragsnormen en waarden om dit te kunnen bereiken.

De **kernwaarden** zijn:

- Integer
- Betrouwbaar
- Empathie
- Kwaliteit

Naast een sterk bestuur, een heldere structuur en een zelfbewuste parochiegemeenschap moet beleid geformuleerd worden om een aantal basisvoorzieningen op orde en actueel te houden, zoals:

- Financieel beleid met betrekking tot inkomsten en uitgaven
- Communicatie, representatie en informatievoorziening
- Personeel en organisatie
- Vrijwilligersbeleid
- Onderhoud en beheer kathedraal
- Eigendom onroerend goed
- Bouwloods

Zeven dragers vormen het fundament voor het beleid van de komende 10 jaar

1. Zelfbewuste, gelovige gemeenschap rond Hoeksteen Jezus Christus

Gaat dus en maakt alle volkeren tot mijn leerlingen. Ik ben met U tot aan de voleinding der wereld (Matteüs 28, 19-20)

Het leven van de kathedraal wordt gedragen door een sterke parochiegemeenschap. Deze gemeenschap houdt zich aan elkaar vast in vreugde en verdriet en blijft in zichzelf investeren om het gemeenschapsgevoel te versterken. Daarnaast is zij zich ervan bewust dat zij met regelmaat gasten van buiten in haar midden ontvangt. Dat is het geval bij de diocesane vieringen, tijdens de Meimaand en in de drukke periode rond Kerstmis. De geloofsgemeenschap van de kathedraal vormt zo het visitekaartje van ons bisdom (en zelfs van daarbuiten). Een sterke geloofsgemeenschap is een wervende geloofsgemeenschap. De zichtbare aanwezigheid van de pastores die aan de kathedraal verbonden zijn, versterkt het parochieleven.

Activiteiten die hieraan kunnen bijdragen:

- koffiedrinken na afloop van de Mis, samen op bedevaart gaan, een museum bezoeken, deelnemen aan de Stille Omgang, lezingen, bezinningsdagen organiseren;
- een actief vrijwilligersbeleid met aandacht voor de input van en het blijven werven van vrijwilligers;
- het breed uitdragen van kerkelijke feestdagen, zoals de veertigdagentijd, Goede Week, Pasen, Adventstijd, Kerstmis, Meimaand, Oktobermaand;
- in de Veertigdagentijd en Adventstijd speciale bezinningsmomenten met gastpredikanten organiseren;
- specifieke aandacht voor feesten rond de Sint Jan, zoals de kerkwijding op 25 augustus, het feest van de Zoete Lieve Moeder op 7 juli en de feestdag van de Heilige Johannes Evangelist op 27 december;
- het organiseren van thematische vieringen bijvoorbeeld rond carnaval, vervolgde christenen, crises;
- het organiseren van een parochie-dag of parochiemarkt als *open huis* (bijvoorbeeld rond 7 juli of 25 augustus als afsluiting, respectievelijk opening van een nieuw parochiejaar);
- contact zoeken en onderhouden met religieuzen, andere katholieke en christelijke kerken in de stad (*oecumene*) alsmede de moskee.

2. **Enthousiast getuigen: levendig centrum van geloof**

Allen die het geloof hadden aangenomen waren eensgezind, bezochten de tempel, braken het brood in een of ander huis, genoten samen het voedsel in blijdschap en eenvoud van hart, loofden God en stonden bij het volk in de gunst (Handelingen 2, 44-47)

Het is belangrijk dat wij positief, hoopvol en vreugdevol in het leven staan. In Christus' Naam zijn wij gastvrij. De Sint-Jan is geen statische gebouw maar een levende plaats van geloof, hoop en liefde. De Sint-Jan biedt de mogelijkheid een spirituele broedplaats te worden. De Sint-Jan met haar prachtige middeleeuwse bouwstijl en eeuwenoude Mariaverering kan dienen als krachtige magneet voor jongeren en nieuwe katholieken. Verder blijft de Sint-Jan ook een grote aantrekkingskracht hebben voor niet meer zo meelevende katholieken, "cultuurkatholieken" met veel gevoel voor het eeuwenoude heiligdom. Dit bijzondere karakter van de Sint-Jan willen wij versterken.

We staan voor de uitdaging om via een verdieping van een devotie- en volksgeloof tot een doordacht en catechetisch onderbouwd geloof te komen en zo ook nieuwe mensen aan te trekken.

Activiteiten, die hieraan kunnen bijdragen:

- samenwerken binnen de driehoek parochie, bisdom en seminarie, met name op het gebied van gezins- en jongerenpastoraat (bisdom), roepingenpastoraat en vespervieringen (seminarie);
- een lezingenserie organiseren op vaste momenten over geloofsonderwerpen, de sociale leer, ethische kwesties en dergelijke;
- goede contacten leggen en onderhouden met media als de KRO/EO/KN/Radio Maria/Omroep Brabant/Brabants Dagblad/Eindhovens Dagblad/De Gelderlander/lokale media, mede als diocesane kerk;
- actief meewerken aan de uitzending van Heilige Missen via KRO/RKK;
- open staan voor landelijk opererende "nieuwe" bewegingen;
- investeren in de contacten met scholen over projecten rond bijvoorbeeld Kerstmis en Pasen, maar ook rond bijvoorbeeld Sint-Maarten, Driekoningen, etc.;
- meer aandacht en ruimte geven aan de kloosterordes in de stad.

3. Centrum van liturgie

Kwalitatief goed verzorgde liturgie

Als de Heer het huis niet bouwt, werken de bouwers vergeefs (psalm 127)

De kathedraal kent een liturgische traditie die bewaard dient te blijven, maar waarbij tegelijkertijd jong en oud zich welkom voelen.

Vooral tijdens de Chrismamis en de wijdingsplechtigheden wordt de functie als diocesane Moederkerk het meest zichtbaar en concreet. De kathedraal is een gastvrij thuis voor alle priesters en diakens.

De Aloude Broederschap van het Hoogheilig Sacrament draagt de verering van het H. Sacrament een warm hart toe. Naast de Mis op de derde zondag van de maand verlenen zij assistentie op Witte Donderdag en bij de viering van de Eerste H. Communie. Op Sacramentsdag organiseren zij de Sacramentsprocessie. De invulling en vormgeving van Sacramentsdag en de processie vragen om nadere bestudering evenals de Eucharistische aanbidding op weekdagen.

De Broederschap van Onze Lieve Vrouw draagt zorg voor de verering van de Zoete Moeder van Den Bosch. Dit krijgt vorm tijdens de Mariafeesten door het jaar en in de meimaand in het bijzonder. Ook draagt de Broederschap van Onze Lieve Vrouw een bijzondere zorg voor de beeltenis en de kapel. Een verdere uitbreiding en verdieping van de Mariadevotie zou wenselijk zijn en is de komende tijd onderwerp van overleg met de Broederschap.

De Schola Cantorum en de rijke orgeltraditie nemen binnen het liturgisch leven van de kathedraal een belangrijke plaats in. De Schola is het koor voor parochiële en diocesane vieringen. Permanente aandacht moet gevraagd worden voor de werving van de jeugd. Het is het onderzoeken waard of een constructie mogelijk is naar het voorbeeld van 'Music Sacre' rond de Parijse Notre Dame waar een samenwerkingsverband is tussen Kerk (parochie/bisdom) en de overheid, waarbij (ook financieel) de opleiding van toekomstige generaties zangers wordt veiliggesteld. De rector cantus draagt, in samenspraak en afstemming met de plebaan, de verantwoordelijkheid voor de kerkmuziek in de kathedraal. Dit geldt ook voor de begeleiding en toetsing van gastkoren.

Activiteiten die hieraan kunnen bijdragen:

- een misdienaargroep oprichten (naast de acolietengroep);
- lectoren werven voor de missen door de week;
- alle activiteiten rond Maria evalueren met de Broederschap van Onze Lieve Vrouw om de activiteiten, waar mogelijk, te intensiveren en moderniseren;
- meer aandacht voor twee bijzondere cultusobjecten; de beeltenis van de Zoete Lieve Vrouw en de Relikwie van de Heilige Doorn;

- het inrichten van een reliekenkapel;
- de Mariakapel veel meer een "stilteplek" laten worden;
- de Nederlandse samenzang herijken en nieuwe keuzes maken;
- de uitzending van de vieringen via livestream voortzetten;
- meer aandacht schenken aan de Poolse gemeenschap en haar tradities door de aanwezigheid van beeltenis en bloed van Johannes Paulus II .

4. **Het geloof, dat wij leren**

Eigentijdse catechese en permanente vorming

Verkondigt op uw tocht: het Koninkrijk der hemelen is nabij (Matteüs 10,7)

Wij leren het geloof in de catechese. Vanuit de concrete leefwereld van vandaag bereiden we jeugdigen, jonge mensen en catechumenen voor op het ontvangen van de Communie, het Vormsel, het Huwelijk en het Doopsel. Daarnaast geven wij permanente vorming aan jong en oud.

Activiteiten die hieraan kunnen bijdragen:

- voorbereidingstrajecten van Eerste Communie en Vormsel om zo de jongere generaties (en de gezinnen) aan de stadsparochie te binden;
- een vervolg op de huwelijksvoorbereiding;
een catechese-aanbod "bezinning en verdieping rond de kathedraal vanuit het pastoresteam;
- aandacht voor een kinderwoorddienst of kinderkerk om jonge gezinnen naar de Mis te krijgen;
- aandacht voor jongeren en jongvolwassenen o.a. door het organiseren van excursiedagen;
- aandacht voor het gezinspastoraat in het algemeen;
- het afstemmen in regionaal verband van de zogenaamde Alfacursus;
- het organiseren van lezingen en retraites;
- gebruik van sociale media voor de geloofsoverdracht;
- het ontwerpen van een catechetische rondleiding voor bezoekers en toeristen.

5. **Dienstbetoon- Diaconie**

*Wat je aan de minsten der mijnen hebt gedaan, heb je voor Mij gedaan
(Matteüs 25,40)*

In de diaconie brengen wij het geloof in praktijk. Wij hebben aandacht en zorg voor onze naasten ver weg en dichtbij. Het gaat niet alleen om de zieken, alleenstaanden, eenzamen en armen binnen de parochie, maar ook in de stad. Op die manier geven wij vorm aan het sociale gezicht van de Kerk.

Onderwerpen, die wij in het kader van dit dienstbetoon kunnen aanpakken zijn:

Dichtbij

- het opzetten van groepen, die zieken, eenzamen, nabestaanden en zij, die vastgelopen en zoekende zijn, bezoeken;
- extra aandacht in de Kerstperiode voor deze mensen;
- contacten leggen met lokale sociaal betrokken instellingen, zoals de scouting en de Zonnebloem;

- aandacht voor het Straatpastoraat;
- een bijzonder ziekenpastoraat, voor speciale slachtoffers zoals Q-koorts en corona in samenwerking met het bisdom

-

Veraf

- aandacht voor Kerk in nood en in het bijzonder voor vervolgte christenen;
- samenwerken in het kader van vastenprojecten en Adventsacties;
- meer aandacht voor de wereldwijde problematiek van klimaat en sociale ongerechtigheid (Laudato Si en Fratelli tutti).

6. Een thuis voor iedereen; hartelijk gastvrij en open

Komt allen tot Mij, die uitgeput zijt en onder lasten gebukt. Ik zal u rust en verlichting schenken (Matteüs 11, 28)

De Sint-Jan is de parochiekerk voor de stad 's-Hertogenbosch. Naast de Eucharistie op zondagen en weekdagen is zij het thuis van de stadsparochie Den Bosch. Door haar centrale ligging in het centrum van de stad is de Sint-Jan tevens de huiskamer van de stad. Lief en leed komen hier samen. Zij is daarom niet naar binnen gericht maar een *thuis* voor iedereen, niet alleen voor vaste parochianen. De Sint-Jan is een gastvrije kerk, waar velen zich thuis voelen: gelovigen, Godzoekers, pelgrims, bezoekers, passanten, toeristen.....

In de kerk en bij de Zoete Lieve Moeder is iedereen dagelijks welkom voor troost, voor rust, voor bezinning en gebed, uit dankbaarheid, wat vaak helend (preventief) werkt.

Laagdrempeligheid en toegankelijkheid zijn belangrijk. Daarnaast zijn goed opgeleide en geïnstrueerde gastheren en gastvrouwen van groot belang. De gastheren en gastvrouwen zijn immers het visitekaartje van de kathedraal.

Daarnaast is het voor de vele bezoekers uit binnen- en buitenland van belang dat we vindbaar en verstaanbaar zijn door een goede, meertalige informatieverstrekking zowel binnen als buiten de kathedraal.

Activiteiten, die hieraan kunnen bijdragen:

- investeren in de opleiding en een gastvrije houding van gastheren en gastvrouwen;
- het maken van een aantrekkelijke en gastvrije entree;
- contact zoeken met scholen voor rondleidingen of het organiseren van een eigen bezinningsmoment in de Sint-Jan;
- een meer toegankelijke balie maken met aantrekkelijke producten; een webwinkel overwegen;
- het in meer talen (minimaal Engels) uitvoeren van de aanduidingen, bewegwijzering en het informatiemateriaal in de kathedraal;
- het bouwen van een moderne en actuele website (zie communicatie).

7. Brug naar de samenleving

Gij zijt het zout der aarde en het licht van de wereld (Matteüs 5, 13-14)

Als christenen en parochianen leven wij niet buiten, maar midden in de (Bossche) samenleving en cultuur. De Sint-Jan is parochiekerk en het thuis van de stadsparochie Den Bosch en voor vele gelovigen daarbuiten. Maar zij is door haar centrale ligging in het centrum van de stad ook de huiskamer van de stad, waar lief en leed samenkomen. De kathedraal is een thuis voor iedereen, op momenten van lokale of nationale vreugde en verdriet, zoals 75 jaar bevrijding, met carnaval, etc.

Tegelijkertijd is de Sint-Jan een bedevaartsplaats van nationale allure en 'Nationaal Monument'. Dit brengt jaarlijks tienduizenden bezoekers uit binnen- en buitenland naar 's-Hertogenbosch. Als Nationaal Monument behoort de Sint-Jan tot de top van de Nederlandse monumenten. Toch is en blijft de kathedraal allereerst een plaats van christelijke eredienst. Daarnaast is het een culturele plaats van nationaal erfgoed. Nevengebruik van de kathedraal vindt altijd plaats in het licht van christelijke eredienst.

In goede samenwerking en afstemming met het rijk, de provincie en de gemeente en in nauwe verbondenheid met de Stichting Nationaal Monument en de Stichting Steunberen blijven we ons inzetten voor het verder dragen van de Sint-Jan naar de volgende generaties.

Activiteiten die hieraan kunnen bijdragen:

- structureel overleg met overheden en investeren in een goede relatie;
- overleg met burens aan de Choorstraat, Hinthamerstraat, Sint Janskerkhof en Parade over zaken die ons raken;

- samenwerking met Kring Vrienden van Den Bosch en de Blauwe Engelen over "toeristische" activiteiten;
- ruimere openstelling in zomermaanden en avond-programmering met o.a. licht en muziek of naar het voorbeeld van de Notre Dame: 'une cathédrale vivante';
- meer ruimte voor concerten, exposities, lezingen en optredens in de kathedraal, mits deze passen bij bestemming en spiritualiteit van de kathedraal;
- meer benutten kooromgangen, dak, gevel en tuin;
- meer aansluiten bij activiteiten op de Parade en de binnenstad.

Hoofdstuk 2

Financieel beleid

Een punt van aandacht en zorg is de terugloop van de inkomsten. Daarnaast staan de overheidsfinanciën dermate onder druk dat ook de noodzakelijke subsidies voor onderhoud in de nabije toekomst onzeker zijn. Dit betekent dat we het zelf-verdienend vermogen van de kathedraal moeten vergroten. Marketing rond bijzondere evenementen of projecten zou daarvan deel mogen uitmaken. De uitgavenkant zal steeds kritisch bekeken moeten worden (wat is noodzakelijk en verplicht, wat is aardig of wenselijk).

Voor de inkomstenkant vraagt om nieuwe ideeën, waarbij te denken valt aan:

- het nadenken over een groter bereik van deelnemers aan de Kerkbijdrage zoals cultuurkatholiek en inwoners van Den Bosch;
- het werven van donateurs;
- het onderzoeken van nieuwe methodes om te collecteren (contactloos, pinnen, Givt-app)
- entree vragen voor de Kerststal, gecombineerd met de verkoop van chocolademelk en glühwein;
- beter benutten info- en verkoopbalie bij bijzondere momenten (Kerststal, meimaand);
- geld vragen voor livestream van huwelijken, uitvaarten, bezoek aan de Kerststal, de bel-engel;
- de verkoop van leien bij de restauratie van het dak, gecombineerd met de beklimming;
- het opzetten van een meertalige audiotour;
- onderzoeken hoe we de tuin en ons onroerend goed, o.a. Choorstraat 5, nog meer en beter kunnen exploiteren;
- een meer offensief beleggingen-beleid;
- het onderzoeken en benutten van diverse subsidiemogelijkheden.

Organisatie(structuur)

Naast het kerkbestuur staat een professioneel team voor de dagelijkse gang van zaken garant. Samen met de plebaan vormen zij het 'managementteam van de kathedraal'.

- bouwkundige/uitvoerende voor bijzondere evenementen;
- secretariaat voor een gecombineerd pastoraal- en bestuurlijk secretariaat;
- de hoofdkoster
- Communicatiemedewerker/marketing medewerker/websitebeheerder;
- boekhouding/financiële administratie.

Het functioneren van het secretariaat, de informatievoorziening en (het beheer van) de website laat te wensen over. Ook de aansturing is een aandachtspunt. Daarnaast zijn de financiële vooruitzichten van de parochie, mede door de gevolgen van de coronacrisis, niet bepaald hoopgevend. Dit vraagt om een herbezinning van de personele bezetting. Vragen die hierbij onderzocht dienen te worden, zijn:

- nemen/houden we personeel in vaste dienst of huren we personeel in?
- Kunnen we taken en functies bundelen of herschikken?

Kunnen we vrijwilligers opleiden in inzetten op verschillende taken en functies?

In en rond de Sint-Jan zijn vele groepen, instellingen en mensen actief. Sommige zijn een zelfstandige rechtspersoon met eigen statuten, een eigen bestuur, een eigen website, andere werken meer in commissieverband. Daarnaast kennen we vele vrijwilligers- en werkgroepen. Het gevaar is, dat ieder haar of zijn "ding" doet, zonder het grotere geheel voor ogen te houden. Namelijk ervoor zorgen dat de Sint-Jan als kerk en monument voor de volgende generaties behouden blijft.

Daarom is het van belang, dat mensen, zowel intern als extern, moeten weten wie voor wat aanspreekbaar is en door wie zij voor hun taak of betrokkenheid op de hoogte worden gehouden. Onze belangrijkste opgave is om al deze groepen, instellingen en mensen zodanig bij het beleid en de uitvoering te betrekken dat we krachten en talenten bundelen, de groepen, instellingen en mensen complementair zijn en schouder aan schouder samenwerken en geen competitie of concurrentie nastreven. Eén van de belangrijkste aandachtspunten hierbij is een helder geformuleerd vrijwilligersbeleid.

Communicatie, informatie en representatie

Het communicatiemiddel moet zijn afgestemd op de diverse functies van de kathedraal zoals die in dit document beschreven zijn. Goede en eigentijdse communicatie is niet alleen van belang voor de eigen parochianen, vrijwilligers en bezoekers, maar is ook van invloed op het bereiken van (nieuwe) groepen mensen: gelovigen, pelgrims en toeristen. Deze verschillende doelgroepen vragen om verschillende communicatiemiddelen, variërend van papier tot digitaal, maar ook meertalig (minimaal Engels).

De vertaling van de vele onderwerpen uit dit beleidsplan naar de praktijk vraagt om een goed doordacht en een eigentijds communicatieplan. Een goede en tijdige informatievoorziening vraagt eveneens, als het ware dagelijks, aandacht. Voor een representatieve uitstraling is een duidelijke en herkenbare huisstijl van groot belang. Tot slot is de zichtbare aanwezigheid van het pastoraal team en het kerkbestuur in en buiten de Sint-Jan belangrijk voor de binding intern en extern.

Communicatiebeleid

- wees proactief en investeer in goede relaties met lokale, regionale en landelijke media;
- stuur de persberichten naar vaste adressen;
- maak onderscheid tussen
 - a. gerichte communicatie bijv. rond de Eerste Communie of een project als de Kerststal;

- b. toevallige communicatie, zoals rond de relikwie van paus Johannes Paulus II en de coronamaatregelen;
- c. communicatie via massamedia en sociale media: algemene regels, mistijden e.d.
"eigen mensen" verdienen eigen communicatie en moeten niet uit de krant hoeven te lezen, wat hen raakt
- blijf monitoren naar behoefte, gebruik, tevredenheid, e.d.;
- let erop dat de communicatie helder, tijdig, toegankelijk en in feilloos Nederlands is
- maak goede afspraken rond het tijdig en adequaat verwerken van e-mailverkeer.

Communicatiemiddelen

- minimaal één keer per maand en/of thematisch een nieuwsbrief zowel digitaal als op papier;
- één centrale en actuele website met een duidelijke naamgeving, waarop alle interne en externe "spelers" rond de Sint-Jan kunnen aansluiten, linken en taggen;
- overweeg om deze website de basis voor een webwinkel te laten zijn;
- een YouTube kanaal in eigen beheer o.a. in te zetten voor catechese, livestream, cursussen;
- onderzoek het belang van sociale media als Facebook, Instagram, Twitter en andere media, afhankelijk van de doelgroepen die we willen bereiken;
- een vaste rubriek in bijvoorbeeld de Bossche Omroep of een ander lokaal medium valt te overwegen.

Informatievoorziening

Intern: voor parochianen, groepen, koren, broederschappen vrijwilligers, e.d.:

- scherm in de Goede Herder-kerk;
- whats-app groepen;
- e-mail en informatie vanuit secretariaat.

Extern: voor allen die de Sint Jan met welk doel ook bezoeken:

- actuele en, zo mogelijk meertalig, informatie op de schermen in de Sint-Jan;
- aankondigingen, flyers, folders, verwijzingen en nieuwsbrieven, zo mogelijk meertalig;
- goed geïnstrueerde gastheren en vrouwen.

Representatie

- zichtbaarheid pastores in en om de Sint-Jan;
- zichtbaarheid kerkbestuur bij belangrijke gebeurtenissen in de Sint-Jan, de parochie en de stad;
- goed geïnstrueerde gastheren en gastvrouwen als visitekaartje;
- representatieve kleding door koster en andere medewerkers van de kathedraal;
- een passende en moderne huisstijl voor folders, banieren, infoborden, aankondigingen, enz.;
- een opgeruimde en schone kathedraal, inclusief entree, kapellen en kooromgangen;
- een serene sfeer binnen door onder andere muziek, aankleding, verlichting en kunst;
- een goede uitstraling buiten: binnen, aan en buiten de hekken en in de tuin;
- een verzorgde ontvangst van bijzondere personen en gezelschappen.

De Bouwloods

Met betrekking tot de Bouwloods willen we een realistisch beleid ontwikkelen dat recht doet aan haar ontstaansgeschiedenis, de ligging aan de kathedraal en tevens rekening houdt met haar ligging ten opzichte van de in de directe omgeving aanwezige horeca en de museale infrastructuur van de stad. Dit leidt tot de volgende uitgangspunten:

- de Bouwloods heeft een dienende functie aan de kathedraal. De kathedraal is op de eerste plaats kerk (parochie, bisschop, bedevaart, dioceses);
- daarnaast vervult de Bouwloods een functie als depot en een eigentijdse museale functie, bijvoorbeeld bestaande uit een "informatiewand" á la het Noordbrabants Museum, waarin vooral de topstukken, de nog grotendeels te ontsluiten bouwgeschiedenis, de geschiedenis van de kerkmuziek en de Mariadevotie centraal staan. Een interactieve, driedimensionale presentatie van de kathedraal zou in samenwerking met voornoemd museum kunnen worden ontwikkeld;
- overwogen en onderzocht zou kunnen of en hoe deze museale functie geheel of gedeeltelijk kan worden ingericht in de kooromgangen/kapellen van de kathedraal en voorzien wordt van een audiotour;

- de Sint-Jan is als nationaal monument voor Den Bosch van lokale, nationale in internationale betekenis. De Bouwloods heeft vanwege haar collectie van realia en documenten, die samenhangen met de bouwhistorie van de kathedraal, een dienende functie aan stad en land;
- de (her)inrichting en eventuele (her)bouw moeten enerzijds rekening houden met de oorspronkelijke functie en anderzijds passen in de uitgangspunten, die in de Toekomstvisie en het beleidsplan zijn uitgewerkt ("tweesporenbeleid");
- de Bouwloods is op de eerste plaats bestuurscentrum, informatie- en ontvangstcentrum. Ook de verkoopbalie zou er een plek kunnen krijgen. De plebanie is primair het parochiecentrum;
- overwogen en onderzocht zou kunnen worden of en onder welke voorwaarden andere activiteiten die in onroerend goed van de Sint-Jan plaatsvinden, in de Bouwloods kunnen worden ondergebracht;
- de parochie staat open voor initiatieven van onderwijsinstellingen, restauratiebedrijven, e.d. om de bouwgeschiedenis van de kathedraal aan ambachtslieden, beeldhouwers en leerlingen over te dragen. Met haar 150 jaar oude restauratiearchief, collectie middeleeuwse beelden en bouwelementen is de parochie in de gelukkige omstandigheid om daaraan bij te dragen;
- bovenstaande functies van de Bouwloods vragen om een lichte horeca. Gelet op de vele horecagelegenheden in de directe omgeving zou in overleg met de horeca een constructie moeten worden onderzocht van verpachting, uitbesteding, vouchers, enz. Een dergelijk gebruik is te frequent om (alleen) aan vrijwilligers over te laten;
- zichtbaarheid vanaf de straat, bewegwijzering in de stad en een betere verbinding met kathedraal naar de Bouwloods is een belangrijke randvoorwaarde.

Bijlage Broederschappen

A. Activiteiten te bespreken met de Aloude Broederschap van het Hoogheilig Sacrament:

- de Eucharistische aanbidding op weekdays. Bekeken dient te worden of de aanbidding in zijn huidige vorm gehandhaafd kan blijven;
- de rol van de Broederheren bij het 'dragen' van de aanbidding;
- het is wenselijk dat de Aloude Broederschap ook gaat waken over de geestelijke erfenis van de H. Leonardus als martelaar van de Eucharistie.

de rol van de Broederheren bij het "dragen" van de aanbidding;

- het is wenselijk dat de Aloude Broederschap ook gaat waken over de geestelijke erfenis van de H. Leonardus als martelaar van de Eucharistie.

B. Activiteiten te bespreken met de Broederschap van Onze Lieve Vrouw

- het middaggebed in mei komt te vervallen. In plaats daarvan een dagsluiting;
- voor de meimaand breder uitnodigen dan strikt Bossche bisdom (profilering als nationale Mariakerk);
- Broederschap is gastheer voor de pelgrims (welkom heten van de pelgrims aan de ingang, ledenwerving);
- Mariafeesten op weekdays worden met meer luister gevierd;
- de zondag rond 7 juli wordt gevierd als "Zoete Moeder-zondag" en de afsluiting van het parochiejaar;
- op gewone (groene) zaterdagen vierden we om 12.30 uur de Maria-mis. Daarmee doen we recht aan de zaterdag die is toegewijd aan de Moeder Gods;
- dagelijks rozenkransgebed voorafgaand aan de Middagmis;
- de Maria Bidtocht op de tweede zondag van mei is het waard om verder uit te bouwen;
- Mariavespers op de zondagen in mei en oktober;
- Mariakapel wordt een echte "stilteplek". Dat vraagt aanpassing van de entree van de kapel. Het meubel met de kaarsenverkoop wordt buiten de kapel geplaatst omdat het veel onrust met zich meebrengt, zeker op drukke momenten. De noorderzijbeuk is een passende plaats als verkooppunt voor de kaarsen en noveenkaarsen.
- uitbreiden van de mogelijkheden tot het branden van noveenkaarsen (die in prijs moeten zakken);
- naast het 1- eurokaarsje een 2-eurokaarsje gaan aanbieden;
- na alle H. Missen (zon- en weekdays) wordt de Maria-antifoon die hoort bij het kerkelijk jaargetijde, gezongen;

- bij de Mariakapel wordt in diverse talen het verhaal van de Zoete Lieve Vrouw weergegeven. De gebedsprentjes dienen ook meertalig te worden aangeboden;
- ontwikkelen van een gebedsboekje: "Bidden met de Zoete Lieve Vrouw";
- avondopenstelling van de Sint-Jan in de meimaand om ook andere doelgroepen aan te spreken (zie ook elders in dit visiedocument);
- dagelijks gebed bij het afsluiten van de Mariakapel (dagsluiting waarbij onder andere wordt gebeden voor alle intenties van de voorbije dag);
- noodzakelijke aandacht om ledenbestand op peil te houden;
- een coördinator vanuit de Broederschap/parochie draagt zorg voor de pelgrimsgroepen die door het jaar (dus los van de meimaand) heen de St. Jan bezoeken;
- de zondagse "parochiebedevaarten" komen te vervallen. De parochiebedevaarten zijn niet wenselijk voor onze vaste kerkgangers en het parochieleven van de Sint-Jan. Wel blijft het mogelijk dat parochies zich aansluiten bij de bestaande vieringen op zon- en weekdays. Iedereen is meer dan welkom.

Bijlage Overzicht groepen vrijwilligers/medewerkers

A. Sint-Jan *intern*

- Plebaan en diakens
- Kerkbestuur
- Secretariaat kerkbestuur en secretariaat algemeen
- Commissie beheer en onderhoud
- Museum Bouwloods
- Schola Cantorum: koor, opleiding, rector cantus, organist
- Hoofdkoster en hulpkoster
- Acolieten, misdienaars
- Lectors
- Collectanten
- Gastheren en gastvrouwen
- Diaconie
- Broederschap van Onze Zoete Lieve Vrouw
- Aloude Broederschap van het Hoog Heilig Sacrament
- Archiefcommissie
- Boekhouding/financiële administratie
- Bloemenverzorgers Mariakapel
- Communicatie
- Commissie concerten en evenementen (algemeen en liturgisch)
- Doopvoorbereiding
- Eerste Communievoorbereiding
- Vormselvoorbereiding
- Huwelijksvoorbereiding
- Geldtellers
- Gerfkamer
- Infobalie/winkel
- Kerkbalans Sint-Jan en ledenadministratie
- Kerststalbouwers
- Kinderwoorddienst
- Biddende Moeders
- Koffiedrinken op zondag
- Vertrouwenspersonen
- Kunstcommissie
- Onderhoud Zilver en Koper van de Sint-Jan
- Restauratie voorwerpen Sint-Jan (smederij, achter de bouwloods)
- Rozenkransgebed
- Schoonmaak kathedraal, plebanie en bouwloods

- Tuinverzorging
- Uitstelling van het Heilig Sacrament
- Vastenactie

B. Sint-Jan *extern*

- Stichting Nationaal Monument
- Steunberen
- Orgelconcerten Hendrik Niehoff
- Gemeente 's-Hertogenbosch (eigenaar toren)
- Provincie Noord-Brabant
- Stichting Nationaal Monument Sint-Jan
- Rijksdienst Cultureel Erfgoed
- Prins Bernhard Cultuurfonds
- Van Lanschot Bankiers
- Zusterparochies in Den Bosch
- Protestantse kerk(en) in Den Bosch
- Stadsklooster San Damiano
- Zusters van de Choorstraat, Zusters JMJ en dochters van Liefde
- Blauwe Engelen
- Huurders en gebruikers van onze eigendommen
- Stichting Vrienden van de Schola Cantorum
- Stichting Maurice Pirenne
- Kring Vrienden van 's-Hertogenbosch.
- Rijksdienst voor Monumentenzorg
- Gilde De Oude Schuts
- Bisdom 's-Hertogenbosch
- Sint-Janscentrum
- Huis voor de Pelgrim